

“Qeydə alınmışdır “
Azərbaycan Respublikası
Ədliyyə Nazirliyi
Qeydiyyat N 2666

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı
İdarə Heyətinin 14 fevral 2001 -ci il
tarixli qərarı ilə təsdiq edilmişdir.
Protokol N 7

“ 19 ” fevral 2001-ci il

“14 ” fevral 2001-ci il

Nazir _____ F.F.Məmmədov

İdarə Heyətinin sədri _____ E.S.Rüstəmov

**Azərbaycan Respublikasının Bank sistemində hesablama
metodu ilə uçot Qaydaları
(2002-ci il 02 mart tarixli dəyişikliklərlə)**

Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qaydalar «Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı haqqında», «Azərbaycan Respublikasında banklar və bank fəaliyyəti haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanunlarına, Azərbaycan Respublikasının digər qanunvericilik aktlarına uyğun olaraq hazırlanmış və Azərbaycan Respublikasının Bank sistemində (irəlidə «Bank») hesablama metodu ilə əməliyyatların uçot siyasətini müəyyən edir.

1.2. Banklarda hesablama metodu ilə əməliyyatlar aparılarkən vergitutma məqsədləri üçün «Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi»nin müddəaları əsas tutulur.

Anlayışlar

2.1. Hesablama metodu ilə mühasibat uçotu əməliyyatları ödəmələrin verildiyi və ya alındığı tarixdə yox, baş verdiyi dövrdə tanınmasını tələb edir.

2.2. Hesablama metodu ilə tərtib olunmuş maliyyə hesabatları istifadəçiləri ödəmələrin verilməsi və pul vəsaitlərinin alınması barədə nəinki əvvəlki əməliyyatlar haqqında, həmçinin gələcək ödəmələr və alınması gözlənilən pul vəsaitləri haqqında informasiya ilə də təmin etməyə şərait yaradır.

III. Hesablama metodu ilə uçot

3.1. Hesablama metodu ilə mühasibat uçotu (balans) hesabatlarında:

- pul vəsaitlərinin və ya digər maliyyə aktivlərinin alınması hüququ aktiv kimi;
- pul vəsaitlərinin ödənilməsi və ya xidmətlərin göstərilməsi hüququ öhdəliklər kimi əks olunur.

3.2. Müvafiq dövrə aid olan gəlir və xərc hesablarının qalıqları ayda bir dəfədən az olmayaraq “cari maliyyə ilinin mənfəəti/zərəri” hesabına aid edilir.

IV. Faizlərin hesablanması

4.1. Faizlərin hesablanması qanunvericilikdə digər hallar nəzərdə tutulmayıbsa, faktiki alınmasından və ya verilməsindən asılı olmayaraq gündəlik müvafiq gəlir və xərclər hesablarında əks olunur.

4.2. Faizlərin müvafiq uçotunu həyata keçirmək üçün aşağıdakı informasiyaların olması zəruridir: vəsaitlərin yerləşdirilməsi (cəlb edilməsi) növü, məbləği, faiz normaları və ödənilmiş faizlərin alınma (ödənilmə) müddətləri və şərtləri.

4.3. Faizlərin hesablanmasının dayandırılması müvafiq normativ-hüquqi aktlara əsasən həyata keçirilir.

V. Gəlirin və xərclərin hesablanması

5.1. Müvafiq dövrə aid olan bütün gəlir və xərclər həmin dövrdə mühasibat uçotu (balans) hesabatlarına daxil edilir.

5.2. Müvafiq dövrə aid olan bütün gəlir və ya xərclərin mənfəət və ya zərər hesablarında əks olunmasının təmin edilməsi üçün hər ay gəlirlərin və xərclərin hesablanması yenidən yoxlanılır və müvafiq düzəlişlər həyata keçirilir.

VI. Yekun müddəalar

6.1. Bu Qaydalar 01 mart 2001-ci il tarixdən qüvvəyə minir.

6.2. Bu Qaydaların qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar Mərkəzi Bankın 27 noyabr 1995-ci il tarixli, 25 saylı “Bank idarələrində faizlərin hesablanması və onların mühasibat uçotu hesabları üzrə əks etdirilməsi” Qaydaları öz qüvvəsini itirir.

Faizlərin hesablanmasına dair metodoloji göstərişlər:

1.1. Müvafiq aktivlər üzrə alınacaq faizlər hesablanarkən aşağıdakı mühasibat yazılışı verilir:

Dt müvafiq hesablanmış alınacaq faizlər hesabı

Kt müvafiq faiz gəlirləri hesabı

1.2. Faizlər banka daxil olduqda aşağıdakı mühasibat yazılışı verilir:

Dt Kassa/ müxbir hesab və ya müştərinin hesabı

Kt müvafiq hesablanmış alınacaq faizlər hesabı

2.1. Müvafiq vəsaitlər üzrə ödəniləcək faizlər hesablanarkən aşağıdakı mühasibat yazılışı verilir:

Dt müvafiq faiz xərcləri hesabı

Kt müvafiq hesablanmış ödəniləcək faizlər hesabı

2.2. Faizlər ödənildikdə aşağıdakı mühasibat yazılışı verilir:

Dt müvafiq hesablanmış ödəniləcək faizlər hesabı

Kt Kassa/müxbir hesab və ya müştərinin hesabı